

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Tipy a triky

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Květen 2023

Editorial

Státní rozpočet ČR skončil v dubnu s rekordním schodkem, a tak nepřekvapí, že se hledají úspory, kde to jen jde. Mezi možnostmi, jak ušetřit pár korun ze státního rozpočtu, se objevují i ty, nad kterými bychom se ještě nedávno jen pousmáli. V debatách o úsporách kromě propočítaných návrhů ekonomů nebo odborníků z praxe, zaznívají i nápady, které se nezdají být úplně promyšlené. V médiích rezonuje například návrh na zrušení státního svátku 1. máje. Ve chvíli, kdy jsme nezačali hledat úspory standardní cestou, je krátkozraké spoléhat se na přínosy zrušení státního svátku. Anebo není? Když tedy zodpovědná místa nenaslouchají dostatečně návrhům na úspory, které předkládají odborníci, což takhle zeptat se umělé inteligence, zda je možné kvantifikovat přínos zrušení tohoto svátku pro český státní rozpočet.

„Kvantifikace přínosu zrušení státního svátku 1. května pro státní rozpočet ČR by byla poměrně složitá a závisela by na mnoha faktorech. Dále by bylo třeba zohlednit, jaké by byly náklady na kompenzaci zaměstnancům, kteří by ztratili svůj státní svátek. Například by se mohlo stát, že by bylo třeba nabídnout zaměstnancům jiné výhody, aby byli motivováni pracovat v den, který byl dříve považován za státní svátek. Zkrátka, i kdyby byl zrušen státní svátek 1. května, přínos pro státní rozpočet by nebyl snadno kvantifikovatelný, jelikož by se jednalo o složitou a komplexní záležitost, která by se lišila podle sektoru a velikosti firem a mohla by mít různé důsledky pro různé skupiny zaměstnanců.“

Je vidět, že s komplexnějšími úvahami a vyčíslením dopadů si umělá inteligence ještě samostatně poradit neumí. Doufám tedy, že přeci jenom dáme prostor diskuzi ekonomů a odborníků. Spoléhat na to, že za nás umělá inteligence vyřeší problémy se strukturálním deficitem státního rozpočtu a další složité otázky rozhodně nelze. Může nám pomáhat, ale konečné rozhodnutí a odpovědnost musí být na nás lidech. Abychom se mohli rozhodovat na základě správných a ověřených informací, připravujeme Daňovky, ve kterých shrnujeme to nejdůležitější z práva a daní.

Daniel Szmaragowski

Partner
KPMG Česká republika

2 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Nový spořicí produkt na stáří: Jaké jsou podmínky pro daňové zvýhodnění

Ministerstvo financí navrhuje s účinností od roku 2024 rozšířit daňově podporované spoření na stáří o novou formu – dlouhodobý investiční produkt. Jedná se o alternativu ke stávajícímu III. penzijnímu pilíři (zahrnujícímu penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření) a soukromému životnímu pojištění.

Iva Krákorová
ikrakorova@kpmg.cz
222 123 837

Lenka Nováková
lnovakova@kpmg.cz
222 123 364

Mária Marhefková
mmarhefkova@kpmg.cz
222 123 498

Novela zákona o daních z příjmů je součástí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu. Reaguje tak na zavedení tzv. dlouhodobého investičního produktu, který představuje formu investičního penzijního účtu u zákonem definované finanční instituce. Jeho prostřednictvím bude poplatník moci nakupovat různé finanční produkty, např. akcie, dluhopisy, podíly v investičním fondu, jako dlouhodobou daňově podporovanou formu spoření na stáří.

Navrhuje se **jednotný maximální limit ve výši 48 000 Kč ročně** pro snížení základu daně u poplatníka. Tento limit odpovídá součtu stávajících limitů, kdy si poplatník může odečíst od základu daně své příspěvky, a to maximálně ve výši **24 000 Kč ročně u penzijního III. pilíře a 24 000 Kč ročně u soukromého životního pojištění**. Do jednotného limitu se tedy budou započítávat příspěvky na všechny daňově podporované produkty spoření na stáří, včetně nově navrhovaného dlouhodobého investičního produktu. Poplatník si bude moci zvolit, jak celou částku uplatní, tj. pouze na jeden produkt, nebo zvolí kombinaci vícero forem spoření.

Podmínky pro poskytnutí daňové podpory

Zároveň návrh prodlužuje dobu trvání u všech produktů na stáří ze stávajících **60 kalendářních měsíců na 120** jako podmínky pro poskytnutí daňové podpory. Nejdřívejší výběr prostředků v roce dosažení věku 60 let zůstává zachován.

Při splnění podmínek bude výběr nového dlouhodobého investičního produktu osvobozen od daně z příjmu obdobně, jako je tomu dnes u stávajících produktů spoření na stáří.

Osvobození příspěvků zaměstnavatele na zaměstnancův produkt spoření na stáří zůstává beze změny: současný **úhrnný limit 50 000 Kč pro příspěvky zaměstnavatele** bude platit na jakémkoliv daňově podporované produkty, tj. včetně nového produktu.

3 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Poruší-li poplatník pravidlo **120 měsíců/60 let**, bude muset vrátit uplatněnou daňovou podporu ve formě položky snižující základ daně za maximálně deset předchozích zdaňovacích období, tedy rovněž obdobně, jak je tomu dle stávající právní úpravy. Zároveň ztratí nárok na osvobození příjmů vyplacených z těchto produktů. Příspěvky zaměstnavatele, které byly osvobozeny od daně, bude poplatník povinen dodanit ve svém daňovém přiznání za rok, kdy podmínky porušil, jako příjem ze závislé činnosti, a to za deset bezprostředně předcházejících zdaňovacích období. Obdobně tomu je i dnes.

Účinnost již od příštího roku

Navrhovaná účinnost novely je k **1. lednu 2024**, s tím, že na smlouvy o důchodovém připojištění a soukromém životním pojištění uzavřené před tímto datem se použije stávající právní úprava. Výjimkou jsou maximální částky, které lze na tyto produkty odečíst od základu daně: uplatní se již nový jednotný limit 48 000 Kč ročně, bez ohledu na to, jestli jde o produkt spoření na stáří dle stávající nebo nové právní úpravy.

4 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Itálie: Užívání platformy za data je barter, základem pro DPH hodnota dat

Italská daňová správa doměřila DPH na výstupu platformě, na které se mohou uživatelé zdarma zaregistrovat a bezúplatně ji využívat. Dle správce daně se jedná o úplatné poskytování služeb, respektive barter výměnou za data uživatelů. Aby uživatelé mohli získat vstup a využití platformy zdarma, souhlasili dle všeobecných obchodních podmínek s komerčním využitím poskytnutých dat. Základem daně pro výpočet DPH by tedy podle správce daně měla být právě hodnota těchto dat.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz
222 123 615

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz
222 123 781

Předmětná platforma poskytovala svým italským uživatelům registraci a využití zdarma za podmínky, že na ni převedli právo komerčně využívat jimi poskytnuté osobní údaje. Italská daňová správa zahájila s platformou řízení s cílem doměřit DPH na výstupu za zdaňovací období let 2015 až 2021. Dle jejího názoru se totiž nejednalo o poskytování přístupu zdarma, nýbrž výměnou za právo komerčně využívat data, tudíž o službu, která je předmětem DPH. Za předmětné sedmileté období se mělo jednat o DPH ve výši cca 870 milionů eur, kterou měla dle správce daně platforma deklarovat ve svých přiznáních a uhradit.

Otázkou, jaký režim DPH se má při poskytování internetových služeb výměnou za údaje uživatelů použít, se zabíral Evropský poradní výbor pro DPH. V rámci 111. schůze výboru (30. listopadu 2018) se členské státy Evropské unie jednomyslně shodly, že poskytování IT služeb uživatelům internetu výměnou za použití jejich osobních dat **není zdanitelným plněním za podmínky, že tyto služby jsou nabízeny za stejných podmínek všem uživatelům internetu bez ohledu na množství a kvalitu poskytnutých osobních údajů.** A to takovým způsobem, že nevznikne přímá vazba mezi IT službami a odměnou v podobě získaných dat.

Přestože je otázkou, nakolik přístup italské daňové správy odpovídá doporučením evropského Výboru pro DPH (která nejsou závazná), doporučujeme, nikoli jen platformám s uživateli v Itálii, proaktivně zrevidovat jejich všeobecné obchodní podmínky. Ohled je třeba brát zejména na výše zmíněné poskytování osobních údajů, kterým je bezúplatné využívání platformy často podmiňováno.

5 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Globální minimální daň: legislativní základ

Datum zavedení globální minimální daně se blíží, a proto se připravuje český implementační zákon. Jediným právním aktem, který prošel standardní legislativní cestou, je směrnice EU. Ta vychází z dokumentů schválených na úrovni OECD. Shrnujeme dokumenty, které budou pro aplikaci a výklad nových pravidel rozhodující.

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz
222 123 505

Ludmila Schůtová
lschutova@kpmg.cz
222 123 132

Evropská směrnice

Rada EU schválila 15. prosince 2022 směrnici č. 2022/2523 o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků a velkých vnitrostátních skupin v EU. Směrnice byla 22. prosince 2022 vyhlášena v [Úředním věstníku EU](#). Členské státy mají povinnost implementovat směrnici do svých legislativ do 31. prosince letošního roku a nová pravidla použít ve vztahu k účetním obdobím začínajícím od 31. prosince 2023.

Přijetí směrnice navazuje na řadu dokumentů připravovaných Inkluzivním rámcem OECD. Jde o platformu sdružující v současné době více než 135 zemí, které se zavázaly zavést pravidla minimální daně do svých právních předpisů nebo nerozporovat jejich uplatňování ostatními státy. Dokumenty schválené Inkluzivním rámcem se použijí při provádění a výkladu evropské směrnice.

Pravidla GloBE

Základním dokumentem Inkluzivního rámce jsou tzv. modelová pravidla GloBE (Global Anti-Base Erosion Model Rules). Ta formulují základní principy globální minimální daně. Efektivní daňová sazba nadnárodní skupiny podniků v každém státě, v níž tato skupina vykonává činnost, by měla být porovnána s dohodnutou minimální daňovou sazbou ve výši 15 %. Pokud bude efektivní sazba nižší, vznikne povinnost platit dorovnávací daň.

Komentář ke globálním modelovým pravidlům a Administrativní pravidla

Komentář a Administrativní pravidla poskytují jednotný výklad pravidel GloBE z pohledu daňových správ i nadnárodních skupin. Oba dokumenty by měly být v budoucnu spojeny do konsolidované verze Komentáře.

Pravidla „bezpečných přístavů“

Hlavním cílem pravidel „bezpečných přístavů“ je zajistit dočasné zjednodušené uplatňování minimální daně pro určité okruhy situací v prvních letech účinnosti nových pravidel. Součástí je i upuštění od penalizace, pokud nadnárodní skupina prokáže, že vyvinula přiměřené úsilí, aby nové požadavky správně aplikovala.

Příklady

6 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Dokument připravený sekretariátem OECD obsahuje řadu konkrétních příkladů, které navazují na modelová pravidla, Komentář a Administrativní pravidla.

Informační přiznání a Daňová jistota při uplatňování modelových pravidel

Informační přiznání je přehled kalkulací efektivní daně a případné dorovnávací daně za jednotlivé státy. Daňová jistota obsahuje mechanismy k předcházení a řešení sporů mezi jednotlivými státy, které by mohly vzniknout při uplatňování pravidel minimální daně. Text obou dokumentů se finalizuje.

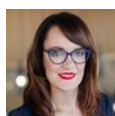
Všechny výše uvedené materiály OECD můžete dohledat na [webových stránkách OECD](#).

Praktické příklady týkající se minimální daně představíme na [webináři](#), který vysíláme ve středu 10. května.

7 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Mlčenlivost v daňovém řízení: Co na vás může říct správce daně a co naopak nesmíte prozradit vy jemu

Mlčenlivost v daňovém řízení je klíčovou zásadou, která chrání soukromí daňových subjektů a zabezpečuje důvěrnost informací předkládaných v daňovém řízení. Jaké meze a limity klade povinnost mlčenlivosti na správce daně a daňové subjekty?

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz
724 981 205

Pavlína Rampová
prampova@kpmg.cz
222 123 765

Povinnost mlčenlivosti zavazuje jak správce daně, tak i další osoby zúčastněné na správě daní (daňový subjekt, třetí osoby apod.). Správce daně, stejně jako jednotlivé úřední osoby, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech informacích získaných v průběhu správy daní. A to bez ohledu na to, zda přímo souvisejí s daným subjektem nebo nikoliv.

V širším pojetí zakazuje daňové tajemství správci daně poskytovat informace třetím osobám o daňovém subjektu a jeho řízení bez jeho předchozího souhlasu. Správce daně musí zajistit, aby informace získané v průběhu daňové kontroly byly použity pouze pro účely této kontroly a důvěrné a citlivé obchodní informace daňového subjektu neunikly z daňového řízení. Povinnost mlčenlivosti se však nevztahuje na informace, které jsou veřejně známé nebo veřejnosti dostupné z informačních systémů veřejné správy.

Naproti tomu daňový subjekt může v daňovém řízení předložit informace a údaje i jiného daňového subjektu, pokud s tím druhá strana souhlasí. Stejně tak může daňový subjekt předložit informace ze svého daňového řízení jinému daňovému subjektu či je zveřejnit např. v médiích. Podmínkou však je, aby tyto informace neobsahovaly údaje a informace o jiných daňových subjektech.

Za porušení povinnosti mlčenlivosti hrozí pokuta až 500 tis. Kč. Soudit se můžete o náhradu škody

Porušení povinnosti mlčenlivosti je přestupkem, kterého se může dopustit pouze fyzická osoba. Sankcí za porušení povinnosti mlčenlivosti je **pokuta až do výše 500 tis. Kč**. Nicméně, poškozená osoba (daňový subjekt) se může domáhat náhrady škody způsobené porušením povinnosti mlčenlivosti u soudu, například v souvislosti s vyrazením obchodního tajemství nebo jiným poškozením (reputačním, soutěžním apod.).

V praxi správce daně často přebírá informace z různých daňových kontrol, například při kontrole dodavatelských řetězců v rámci prověřování podvodů v oblasti DPH. Správce daně může převzít například informace o vykázání plnění či o odvedení daně. Tyto převzaté informace by měly být anonymizovány a nemělo by dojít ke sdílení citlivých údajů.

8 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Novela zákoníku práce: pravidla home office se významně změnila

Návrh novely zákoníku práce míří do Poslanecké sněmovny. Od podzimu minulého roku, kdy byl návrh poprvé zveřejněn, doznal značných změn, mimo jiné i v oblasti pravidel pro práci z domova. Změny lze z pohledu zaměstnavatelů hodnotit velmi pozitivně.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz
733 591 361

Veronika Halalová
vhalalova@kpmg.cz
222 123 167

Změny u privilegovaných skupin zaměstnanců

Jednou z nejdiskutovanějších oblastí byl nárok na práci z domova pro zaměstnance, kteří pečují o děti do 15 let nebo jinou závislou osobu a pro těhotné zaměstnankyně. Novela tyto osoby stále zvýhodňuje, **nemají však již na práci z domova nárok**. Aktuální znění novely jim dává možnost o práci na dálku žádat s tím, že pokud zaměstnavatel nevyhoví, musí zaměstnanci podat písemné odůvodnění. Významnou změnou je také snížení věkové hranice dětí – do kategorie rodičů budou spadat jen zaměstnanci s dětmi mladšími 9 let.

Dohoda zůstává povinná

Návrh novely i nadále počítá s tím, že bude nezbytné s každým zaměstnancem, který bude (byť i jen jednorázově) pracovat z domova, uzavírat písemnou dohodu o práci na dálku. Oproti původnímu návrhu novely byl ale vypuštěn obsáhlý seznam povinných náležitostí této dohody. Stále doporučujeme, aby dohoda upravila alespoň způsob komunikace mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, způsob přidělování práce a její kontroly, způsob náhrady vzniklých nákladů a zejména způsob zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnavatelem, včetně její kontroly a možnosti vstupu zaměstnavatele do místa výkonu práce za účelem objasnění příčiny a okolností vzniku pracovního úrazu. Oblasti **BOZP** bude třeba věnovat významnou pozornost – návrh novely nepřináší žádnou zvláštní úpravu pro práci na dálku. Povinnosti i odpovědnost zaměstnavatele jsou stejné, jako v případě, kdy zaměstnanec pracuje na pracovišti, i když zaměstnavatel logicky nebude mít stejnou možnost ovlivnit podobu místa výkonu práce či jej průběžně kontrolovat.

Významné změny úpravy náhrady nákladů zaměstnance

Nejkontroverznějším bodem novely je od počátku regulace náhrady nákladů zaměstnance. Od prvotního návrhu, který obsahoval povinnost zaměstnavatele platit zaměstnanci za každou započatou hodinu práce tzv. energetický paušál ve výši 2,80 Kč, se novela významně posunula. K dnešnímu dni návrh počítá se třemi možnostmi náhrady nákladů zaměstnance pracujícího z domova, a to

- (i) s náhradou reálně vynaložených nákladů,
- (ii) s poskytnutím paušálu na zvýšené náklady na energie ve výši stanovené vyhláškou ministerstva práce a

9 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

- (iii) s ujednáním, že zaměstnanci nepřísluší žádná nebo mu přísluší jen částečná náhrada nákladů.

Tuto změnu hodnotíme jako velmi pozitivní – vláda pochopila požadavky praxe, kdy mnozí zaměstnanci i zaměstnavatelé považují práci z domova především za benefit, který zaměstnancům čas i náklady spíše šetří.

Vítáme, že v návrhu novely došlo k posunům. Po zveřejnění první verze novely jsme varovali, že navrhované znění přinese významnou administrativní i finanční zátěž zaměstnavatelů, která by v konečném důsledku mohla vést k omezování práce z domova. Změny jsou z našeho pohledu pozitivní. Otázkou nadále zůstává, jaké bude finální znění novely po ukončení legislativního procesu a kdy novela nabude účinnosti.

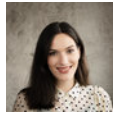
10 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Novela zákoníku práce: další změny podmínek pro „dohodáře“

Dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti se v České republice těší velké popularitě. Aktualizovaná verze novely zákoníku práce, kterou před pár dny zveřejnila vláda, přináší několik dalších úprav původního návrhu.

Lubica Čáp
lubicacap@kpmg.cz
222 123 633

Tereza Burdová
tburdova@kpmg.cz
222 123 904

Významná avizovaná změna se týká **nároku „dohodářů“ na dovolenou**. Jak u DPP, tak u DPČ by mělo platit, že pro účely dovolené činí délka týdenní pracovní doby 20 hodin týdně (tzv. fiktivní týdenní pracovní doba). Nárok na dovolenou budou však mít pouze zaměstnanci, jejichž pracovněprávní vztah k zaměstnavateli trval nepřetržitě alespoň 4 týdny a kteří odpracovali alespoň čtyřnásobek stanovené fiktivní týdenní pracovní doby, tj. alespoň 80 hodin. Dovolena se bude počítat stejně jako u zaměstnanců v „klasickém“ pracovním poměru. Za účelem eliminace případných komplikací při výpočtu či nastavení interních účetních systémů je účinnost ustanovení o dovolené „dohodářů“ plánována k prvnímu dni nového kalendářního roku.

Zaměstnavatel bude nově povinen zaměstnancům pracujícím na dohodu **rozvrhovat pracovní dobu** a zaměstnance s tímto rozvrhem seznámit. Minimální doba, ve které je zaměstnavatel povinen zaměstnance s rozvrhem pracovní doby seznámit, byla oproti původnímu návrhu zkrácena ze 7 na 3 dny, pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem nedohodnou jinak (ať už paušálně pro všechny, nebo individuálně). Návrh zákona nestanovuje, na jaké minimální (ani maximální) době se mohou domluvit, nicméně lze se domnívat, že zaměstnavatel by měl zaměstnanci pracovní dobu rozvrhnout a seznámit ho s jejím rozvrhem alespoň s jednodenním předstihem (stále však při dodržení podmínky dostatečné předvídatelnosti práce).

Zatímco původní znění novely počítalo s aplikací úpravy překážek v práci u „dohodářů“ ve stejném rozsahu jako v případě zaměstnanců v pracovním poměru, novela nyní stanoví, že zaměstnanec bude mít nárok **pouze na pracovní volno**, nikoliv však na náhradu odměny z dohody; ledaže by tak zaměstnavatel učinil např. ve vnitřním předpisu nebo to bylo dohodnuto v kolektivní smlouvě. I nadále zůstává součástí novely návrh, že zaměstnavatel bude povinen poskytnout zaměstnanci také příplatky za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí, o víkendu nebo ve svátek, nikoliv však za práci přesčas.

Zákoník práce by měl dále stanovit, že **informační povinnost zaměstnavatele** o obsahu pracovněprávního vztahu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem se povinně uplatní i ve vztahu k „dohodářům“, a to ve stejném rozsahu jako v případě zaměstnanců v pracovním poměru.

Dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti bude i nadále možné ukončit výpovědí s patnáctidenní výpovědní dobou bez uvedení důvodu nebo z libovolného důvodu. V některých případech však bude zaměstnanec moci požádat o **písemné odůvodnění výpovědi** a zaměstnavatel mu bude povinen vyhovět.

„Dohodáři“, jejichž právní vztahy na základě dohod v předchozích 12 měsících v souhrnu u téhož zaměstnavatele

trvaly nejméně 180 dnů, budou mít nově **právo požádat zaměstnavatele o zaměstnání v pracovním poměru** (tj. na pracovní smlouvu). Zaměstnavatel v reakci na takovou žádost musí poskytnout zaměstnanci do jednoho měsíce **odůvodněnou písemnou odpověď**.

Kdy začnou změny platit?

Vláda avizovala, že mezi sociálními partnery panuje ohledně posledního návrhu novely v zásadě shoda, proto lze předpokládat, že případné změny přijaté v průběhu legislativního procesu by měly mít spíše marginální charakter.

Novela počítá s tzv. dělenou účinností. Datum účinnosti (vyjma některých ustanovení právě u dohod) v každém případě očekáváme ještě v druhé půli tohoto roku, nicméně vše bude záviset na rychlosti projednání, resp. rozsahu připomínkování v rámci jednotlivých čtení v Poslanecké sněmovně.

S ohledem na signalizované změny nelze než zaměstnavatelům **doporučit jak úpravu dohod, tak úpravu postupu vůči „dohodářům“** v souladu s navrhovanou novelou. Vyhnou se tak možným sankcím ze strany inspekce práce.

12 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Stát si usnadní odhalování švarcsystému

Ministerstvo práce a sociálních věcí chce zásadně změnit definici nelegální práce. Pro závěr o protiprávnosti vztahu by už neměla být rozhodná délka výkonu práce. Smyslem změny je ulehčit práci kontrolním institucím při odhalování švarcsystému. Ačkoli ministerstvo obdrželo mnoho připomínek směřujících k zachování původního stavu, na nové definici obsažené v návrhu novely zákona o zaměstnanosti trvá.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz
733 591 361

Richard Hajdučík
rhajducik@kpmg.cz
222 124 362

Podle aktuální definice je nelegální prací závislá práce, kterou vykonává fyzická osoba mimo pracovní poměr, dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce. Závislou prací se podle zákoníku práce rozumí práce, která je vykonávána:

- ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance,
- jménem zaměstnavatele,
- podle pokynů zaměstnavatele a
- zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.

Soudy vedle uvedených znaků dovodily ještě nezbytný charakteristický znak soustavnosti.

Státní úřad inspekce práce při kontrole švarcsystému musí prokázat, že zaměstnanec skutečně pracuje nelegálně. Musí tedy prověřit a potvrdit existenci všech znaků závislé práce, včetně toho, že je osoba zaměstnávána po delší dobu. Pro kontrolní orgány je v praxi mnohdy obtížné doložit, že konkrétní zaměstnanec vykonával na pracovišti závislou práci i v jiné dny než v samotný den kontroly.

Nově by dle návrhu neměly být pro posouzení nelegální práce rozhodné jiné znaky než ty, které uvádí zákoník práce ve vztahu k závislé práci. Judikaturou dovozený znak soustavnosti odpadne.

Ministerstvo si od uvedené změny slibuje snazší postihování nelegální práce a s tím spojené vyšší příjmy do státního rozpočtu. Za nelegální zaměstnávání totiž hrozí **pokuta až 10 milionů korun**.

Jen v minulém roce provedl Státní úřad inspekce práce přes 6,5 tisíce kontrol zaměřených přímo na odhalování nelegálního zaměstnávání. V rámci nich odhalil více než 2,5 tisíce osob vykonávající nelegální práci. Dotčeným zaměstnavatelům byly uloženy pokuty ve výši necelých **176 milionů korun**. **Tato čísla by se v důsledku legislativní změny měla v budoucnu zvyšovat.**

Spolupráce tzv. „na IČO“ je v dnes v mnoha oborech běžným standardem, vyžadovaným nikoli „zaměstnavateli“, ale samotnými pracovníky. Proto doporučujeme připravit se na tyto změny včas – zrevidovat stávající vztahy a posoudit, jestli není na místě úprava podmínek nebo dokonce přechod na pracovní smlouvu.

13 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Nový spořicí produkt na stáří: Jaké jsou možnosti pro dlouhodobé investování

Vláda bude jednat o dlouho připravované novele v souvislosti s rozvojem finančního trhu. Mění především zákon o podnikání na kapitálovém trhu a zavádí nový produkt spoření na stáří s názvem dlouhodobý investiční produkt, který byl dosud známý pod názvem účet dlouhodobých investic nebo investiční penzijní produkt. Návrh obsahuje také úpravu tzv. alternativního účastnického fondu, zvýšení spodní i horní hranice pro získání státního příspěvku při investicích do penzijních fondů či úpravu dluhopisů. Účinnosti by měla novela nabýt 1. ledna 2024.

Jiří Stratil
jstratil@kpmg.cz
222 124 374

Ji Yun Cha
jiyuncha@kpmg.cz
222 123 708

Dlouhodobý investiční produkt

V rámci III. penzijního pilíře bude nově možné investovat prostřednictvím dlouhodobého investičního produktu. Tento produkt zabezpečení na stáří umožní další zhodnocení peněz prostřednictvím státem podporovaných investic.

Jelikož se bude jednat o produkt investičního typu, bude možné investovat do aktiv, která mohou nabídnout potenciálně vyšší zhodnocení, byť s tím bude spojeno i vyšší riziko znehodnocení investic. Bude zde možné nakupovat např. akcie, dluhopisy, podíly v investičním fondu nebo v zahraničním investičním fondu či deriváty jako zajišťovací nástroj.

Dlouhodobý investiční produkt budou moci poskytovat jen banky, spořitelny a úvěrní družstva, obchodníci s cennými papíry, investiční společnosti, samosprávné investiční fondy nebo obdobné zahraniční entity oprávněné poskytovat služby na území ČR.

Tento produkt bude podporován daňově za splnění obdobných podmínek jako v případě životního pojištění nebo stávajících produktů III. penzijního pilíře. O výši maximální částky pro snížení základu daně na straně zaměstnance a osvobození příspěvku zaměstnavatele informujeme [zde](#).

Alternativní účastnický fond

Vedle dlouhodobého investičního produktu přináší novela změny v zákoně o doplňkovém penzijním spoření. Navrhuje zavést nový typ fondu v doplňkovém penzijním spoření, tzv. alternativní účastnický fond. U tohoto fondu mají být poplatková politika i investiční strategie nastaveny oproti stávajícím účastnickým fondům volněji. To by mělo penzijním společnostem umožnit investovat dynamičtěji a dosáhnout pro účastníky vyššího zhodnocení.

14 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Zároveň nebude omezen okruh aktiv, do nichž může alternativní účastnický fond investovat, ani nebudou stanoveny žádné investiční limity.

Změny výše státního příspěvku v penzijních fondech

S cílem motivovat k navýšení příspěvků účastníků zvyšuje novela při investicích do penzijních fondů spodní i horní hranici pro získání státního příspěvku. Spodní hranice příspěvku, při které vzniká nárok na státní příspěvek, se má zvýšit **ze současných 300 Kč na 500 Kč** měsíčně a horní hranice příspěvku ze současných **1 000 Kč na 1 700 Kč** měsíčně.

Dále je zde návrh nastavit výši státního příspěvku lineárně, a to ve výši **20 % příspěvku účastníka**.

Poslední výrazná změna v poskytování státního příspěvku se týká osob, které mají při investování do penzijních fondů nárok na státní příspěvek. Podle návrhu tento příspěvek nebudou dostávat lidé, jimž byl již přiznán starobní důchod a osoby starší 65 let.

15 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Jak zamezit greenwashingu? EU chystá novou legislativu

Posílenou ochranu spotřebitele před specifickou klamavou obchodní praktikou nazývanou greenwashing a přísnější pravidla pro podnikatele, kteří tvrdí, že jejich produkty jsou „zelené“, slibuje návrh nové směrnice EU.

Tomáš Kočař
tkocar@kpmg.cz
222 123 658

Karolína Kubíčková
kkubickova@kpmg.cz
222 123 306

V poslední době se zvyšuje tlak na to, aby produkty svým charakterem i složením byly co nejvíce ekologické a udržitelně vyráběné, zároveň roste i poptávka spotřebitelů po takovýchto produktech. Někteří podnikatelé toho využívají a svou marketingovou strategií se snaží vzbudit ve spotřebitelích (leckdy neoprávněně) dojem, že jejich výrobky jsou ekologické (tzv. greenwashing). Příkladem může být používání označení „eko“ či „bio“, různé zelené symboly a loga nebo tvrzení, že výrobek obsahuje určitý podíl recyklovaných materiálů či složek „přírodního“ původu. V některých případech mohou být taková tvrzení opodstatněná, nicméně podle studie Evropské komise z roku 2020 je více než polovina z nich zavádějící, resp. nepodložená.

Evropská komise proto představila návrh směrnice o zelených tvrzeních (Green Claims Directive), která by měla posílit ochranu spotřebitelů právě proti greenwashingu. Spotřebitelé by měli mít větší jistotu, že produkty označované jako ekologické skutečně nemají nepříznivý dopad na životní prostředí. Podnikatelé budou mít především povinnost svá „zelená“ tvrzení doložit, a to spolehlivými vědeckými důkazy. Navíc budou muset specifikovat, zda se tvrzení vztahuje na celý produkt, jeho část nebo dokonce na celou činnost podnikatele či na její určitý aspekt.

Přímo na produktu potom podnikatel bude muset uvést mimo jiné informace o tom, jakým způsobem jsou „zelená“ tvrzení doložena, včetně podkladových studií nebo výpočtů při posouzení vlivu na životní prostředí. Shrnutí těchto informací by mělo být pro spotřebitele jasné a srozumitelné. Pro splnění této informační povinnosti postačí, bude-li na produktu uvedený například odkaz na internetové stránky či QR kód obsahující tyto informace.

Směrnice dopadá i na subjekty vydávající **ekologické certifikáty**. Stanoví požadavky, které budou muset dodržovat veřejné instituce, ale také soukromé subjekty vydávající tyto certifikáty. To zahrnuje i symboly těchto certifikátů na produktech, které by neměly být vůči spotřebitelům klamavé.

Členské státy EU následně budou muset zajistit, aby nezávislý subjekt ověřoval, že podnikatelé povinnosti stanovené ve směrnici plní. Na členských státech také bude zakotvení přiměřených sankcí do vnitrostátního práva. Sankce mohou spočívat v udělení pokuty, propadnutí zisku, kterého společnosti dosáhly prodejem dotčených produktů, vyloučení z účasti na veřejných zakázkách nebo zamezení přístupu k dotacím až na 12 měsíců.

Díky směrnici tak spotřebitelé budou moci lépe učinit informované rozhodnutí o koupi produktu. Legislativní proces, kterým návrh směrnice nyní prochází, je teprve na začátku. Jakmile směrnice nabude účinnosti, členské

16 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

státy budou mít **18 měsíců na její transpozici** do vnitrostátního práva.

17 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

SDEU k režimu DPH při prodeji nemovitosti

SDEU upřesnil v rozsudku C-239/22, že kritérium prvního obydlí odpovídá kritériu prvního užití nemovitosti jejím vlastníkem nebo nájemcem. Uplatnění DPH při prodeji nemovitosti pak závisí na tom, zda prodej nemovitosti generuje přidanou hodnotu.

Kateřina Klepalová
kklepalova@kpmg.cz
222 124 324

Marcela Kripnerová
mkripnerova@kpmg.cz
222 123 153

Belgické společnosti Immo 2020 a Promo 54 vlastnily budovu bývalé školy, kterou měly v úmyslu přestavět na byty a kanceláře. Prodej budoucích bytů probíhal ve dvou krocích. Společnost Immo 2020 prodala kupujícímu část budovy, která měla být přestavěna na byty, a společnost Promo 54 uzavřela s kupujícím smlouvu o dílo na rekonstrukci budovy. Belgický správce daně byl toho názoru, že se jedná pouze o jedno plnění, a to dodání nových bytů, které podléhá DPH v základní sazbě.

Soud řešil následující otázku: Je možné osvobodit od DPH dodání přestavěné budovy, která byla před přestavbou již obydlena, pokud členský stát ve své legislativě nestanoví, že podmínka prvního obydlí budovy se vztahuje i na budovy po přestavbě?

SDEU upřesnil, že smyslem osvobození dodání nemovitosti po jejím prvním obydlí je skutečnost, že takové dodání negeneruje (na rozdíl od prvního dodání nemovitosti) významnou přidanou hodnotu. Dodání budovy, u níž došlo k přestavbě, významnou přidanou hodnotu generuje, proto dle SDEU splňuje kritérium prvního obydlí, a obecně má být zdaněno. V komentovaném případě nicméně členský stát ve své legislativě podmínky pro zdanění dodání budovy po přestavbě nevymezil, proto SDEU uzavřel, že uvedené dodání budovy může být osvobozeno od DPH.

Pro správné určení režimu DPH při prodeji nemovité věci doporučujeme **individuálně vyhodnotit podmínky a okolnosti transakce**. Ve světle judikatury SDEU může mít na daňové posouzení vliv i záměr kupujícího známý při nákupu dané nemovitosti.

NSS k výpočtu krátkého koeficientu u prodeje pozemku

Nejvyšší správní soud se zabýval případem vyloučení prodeje pozemku z výpočtu krátkého koeficientu. Daňový subjekt prodával pozemky, které považoval za dlouhodobý majetek a také tak o nich účtoval. Správce daně byl však názoru, že se jedná o zásobu. Hlavní ekonomickou aktivitou daňového subjektu totiž byla developerská činnost a pozemky pořizoval se záměrem následného prodeje. Správce daně vyloučení prodeje pozemků z výpočtu krátkého koeficientu odmítl.

Martin Krapinec
mkrapinec@kpmg.cz
222 123 499

Michaela Moučková
mmouckova@kpmg.cz
222 123 135

Daňový subjekt, jehož hlavní ekonomickou činností byla developerská činnost, považoval prodej pozemků pro účely DPH za prodej dlouhodobého majetku, který využíval pro svou ekonomickou činnost, a v důsledku toho jeho hodnotu nezahrnoval do výpočtu krátkého koeficientu v rámci přiznání k DPH. Správce daně však během daňové kontroly vyhodnotil, že se jednalo o prodej zboží, který má být při výpočtu koeficientu zohledněn.

Daňový subjekt nakupoval pozemky se záměrem jejich přeměny na jednotlivé stavební parcely a následného prodeje. Předpokládané budoucí využití pozemku je rozhodné pro posouzení, zda se jedná o dlouhodobý majetek nebo zboží. Jelikož daňový subjekt vykonává developerskou činnost, usoudil správce daně, že pro účely DPH je takové pozemky třeba považovat za zboží.

Daňový subjekt namítal, že prokázal aktivní využití pozemků ke své podnikatelské činnosti, např. jejich pronájem pro zemědělské účely, umístění reklamy či skladování materiálu, a proto mají být považovány za dlouhodobý majetek. Nejvyšší správní soud potvrdil postoj správce daně a také, že jiné využití pozemků nemá na toto posouzení vliv, protože by daňový subjekt musel prokázat, že pozemky pořídil pro vlastní užití.

NSS se tedy ztotožnil s rozhodnutím správce daně a městského soudu a konstatoval, že **využití drobného rozsahu není rozhodující pro určení, zda se jedná o dlouhodobý majetek či zásobu**. Stejně tak nerozhoduje skutečnost, jakým způsobem daňový subjekt o pozemcích účtuje. **Stěžejní je faktická činnost daňového subjektu**. Z tohoto důvodu by měl být prodej pozemků do výpočtu krátkého koeficientu zahrnut.

Použití režimu přenesení daňové povinnosti u dodávek movitých věcí při poskytnutí stavebních nebo montážních prací

Nejvyšší správní soud rozhodoval o správnosti použití režimu přenesení daňové povinnosti u modernizace mlékárny, kdy součástí byly i dodávky movitých věcí, které s mlékárnou funkčně souvisejí. Jádrem sporu byla otázka, zda lze na dodané movité věci nahlížet jako na vedlejší plnění k poskytnutým stavebním a montážním pracím, a tedy na ně také uplatnit režim přenesení daňové povinnosti. NSS potvrdil závěr krajského soudu a správce daně, že v daném případě tomu tak není.

Veronika Výborná
vvyborna@kpmg.cz
222 123 850

Daniela Sommer
ddsommer@kpmg.cz
222 123 101

Společnost ZETES KT, spol. s r.o. pro svého odběratele za dohodnutou cenu bez DPH zhotovila dílo spočívající v modernizaci mlékárny. Součástí bylo i dodání speciálně upraveného chladicího vozu značky Citroën, digitální váhy s tiskem etiket, vakuové baličky, nerezových regálů, prosklené lednice, ručního vysokozdvížného vozíku, chladničky a mrazničky, forem na sýr, pojízdných pracovních stolů a nerezových regálů.

Společnost uplatnila režim přenesení daňové povinnosti, a z poskytnutého plnění proto neodvedla daň na výstupu. Svůj postup zdůvodnila tak, že zákon o DPH umožňuje uplatnit režim přenesení daňové povinnosti i na zdanitelná plnění uskutečněná v souvislosti s poskytnutím stavebních nebo montážních prací, což bylo dle jejího názoru splněno.

Výklad režimu přenesení daňové povinnosti je nedůvodně široký, rozhodl soud

Správce daně po provedené daňové kontrole doměřil společnosti daň na výstupu a související sankce. Jeho postup později potvrdil i krajský soud: uvedl, že výklad předmětného ustanovení ve smyslu, že platí i pro plnění související s účelem, pro který bude předmětná nemovitá věc užívána, je nedůvodně široký. Dále krajský soud ve svém rozhodnutí poukázal na komentář k zákonu o DPH, který přináší určité vodítko, jak posoudit, zda dané plnění souvisí se stavebními či montážními službami. Podle komentáře se může jednat například o dodání a montáž zařízení, která jsou pevně připojena k budově. V případě mlékárny se tak může jednat např. o průmyslové stroje na filtraci, odstředění, pasteraci, odvětrávání či homogenizaci mléka.

Komentář k zákonu funguje jako návod, jakým směrem se jeho výklad ubírá, a podle krajského soudu z něj

20 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

vyplývá, že uvedené movité věci nemohou být považovány za taková příslušenství, na která lze režim přenesení daňové povinnosti vztáhnout. Krajský soud na závěr dodává, že v opačném případě by byly myslitelné i extrémní výklady, že k přenesení daňové povinnosti na odběratele stačí, aby vedlejší plnění nepřímo souviselo s budoucím využíváním stavby. V řízení o kasační stížnosti NSS tyto závěry potvrdil.

21 | Daňové a právní aktuality – květen 2023

Stručné aktuality, květen 2023

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz
222 123 536

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz
222 123 505

KRÁTCE Z DOMOVA

- Byla zveřejněna celoevropská rámcová dohoda umožňující zaměstnancům pracovat pro zahraničního zaměstnavatele z domova až 49,9 % pracovního času, aniž by došlo ke změně příslušnosti k pojistným předpisům. Jednotlivé členské státy EU/EHP, Švýcarska a Velké Británie mají čas se rozhodnout, zda se připojí. Dohoda vstoupí v platnost k 1. červenci 2023. Státy, které ji podepíší, se musí připravit na její implementaci po administrativní stránce. Očekává se, že se ČR k dohodě připojí již v průběhu května tohoto roku.

KRÁTCE ZE ZAHRANIČÍ

- Rada EU schválila v rámci opatření Fit for 55 [zavedení uhlíkového cla](#) (CBAM). Podle tohoto mechanismu budou muset dovozci zboží, na které se vztahuje unijní systém obchodování s povolenkami, zaplatit rozdíl mezi cenou za emise uhlíku v zemi výroby a cenou uhlíkových povolenek v EU. Prošlo také opatření ohledně přezkumu emisních povolenek v letectví, a dále zavedení tzv. systému ETS II, který má od roku 2027 zpoplatnit emise vznikající kvůli pohonným hmotám využívaným v silniční dopravě a emise plynoucí z užívání budov. EU předpisy vyhlásí v Úředním věstníku.
- Evropská komise přijala prováděcí nařízení [k oznamovací povinnosti provozovatelů digitálních platforem](#) (DAC 7). Nařízení stanoví kritéria, za kterých jsou informace vyměřované na základě dohody mezi daňovými orgány členských států a zemí mimo EU shodné s informacemi povinně oznamovanými v EU. V případě shody oznamovaných a následně vyměřovaných informací by nevznikla provozovatelům platforem z těchto zemí oznamovací povinnost v EU.

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.